

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедри туризму

СЛОВНИК

**з дисципліни «Рекреаційні комплекси»
(для студентів спеціальності 242 «Туризм»)**

Укладач: доцент кафедри туризму,
к.е.н., доц. Безуглий І. В.

Затверджено на засіданні кафедри туризму
протокол № 6 від 18.01.2017 року

Чернігів, 2017 р.

СЛОВНИК з дисципліни «Рекреаційні комплекси» / укладач І. В. Безуглий,
к.е.н., доцент. – Чернігів: ЧНТУ, 2017. – 12 с.

Рецензенти:

декан факультету життєдіяльності, природокористування і туризму ЧНТУ
д.е.н., доц. М. М. Забаштанський;
авідувач кафедри туризму ЧНТУ – к.е.н., доц. П. Ф. Коваль.

Обговорено та рекомендовано методичною комісією з напряму підготовки
6.140103 – Туризм
Протокол від “24” лютого 2017 року № 2

А

Агломерація – скупчення, таких які поєднуються друг з другом населених міст, об'єднаних в єдине ціле інтенсивними господарськими зв'язками.

Агломерація рекреаційна – взаємопов'язана система рекреаційних комплексів, природних рекреаційних ландшафтів, комунікацій, туристичних трас та центрів обслуговування.

Акваторія – судно, яке виключено, не експлуатується як транспортний засіб і знаходиться стаціонарно біля причалу; оснащено і використовується як готель.

Акційна конфігурація житлового поверху визначається наявністю внутрішнього двору.

Архітектурний стиль – сукупність основних ознак архітектури даного часу та певного періоду, які проявляються в особливостях функціональної, конструктивної та художньої сторін.

Апсида (від грец. *ἀψίς*, род. відм. *ἀψίδος* — «склепіння»), **абсида** (лат. *absis* < *ἀψίς*) — виступ будівлі, здебільшого півкруглий в плані (зовні іноді багатокутний або квадратний), перекритий півкуполом або замкнутим напівсклепінням.

Б

Булеверій – будівля для засідання буле (ради) – вищого адміністративного, інколи законодавчого органу в давногрецьких полісах.

Бунгало – 1) невелика будівля з легких матеріалів, сільський будинок в тропічних країнах, головним чином в Індії, Малайзії, що використовується для розміщення туристів: має поширення в міжнародних таборах; 2) легка замиська будівля, що має одну чи кілька житлових кімнат, веранду, кухню, туалет. Як правило, призначена для проживання однієї сім'ї такі будиночки переважно розташовуються в туристичних резерваціях типу кемпінгів. Бунгало розрізняється за класом зручностей від найбільш просторих хижин для мисливців до комфортабельних будиночків з досить високою орендною платою. Зазвичай ціни за проживання значно нижчі, ніж в готелях чи пансіонатах, оскільки вони обслуговують самі себе (приготування їжі, прибирання та інше).

Бізнес-готель – готель, що спеціалізується на обслуговуванні ділових людей і підприємців, пропонує їм максимальні зручності для професійної діяльності: для проведення семінарів, переговорів та інше. Бізнес-готелі мають в своєму розпорядженні бізнес-центри, конференц-зали, оздоровчі клуби, тенісні корти, сауну і спортивні майданчики. Перший бізнес-готель було відкрито в 1908 році в м. Буфало американським підприємцем Е. Старлером, бізнес-готелі набули широкого поширення в індустрії гостинності з 20-х років ХХ ст.. Сучасні бізнес-готелі розташовуються, головним чином, в центрі міста або в його діловому районі. До послуг клієнтів – газети, міжнародний зв'язок, кабельне телебачення, засоби мобільного телекомунікаційного зв'язку.

База туристична – підприємство готельного типу, яке функціонує цілий рік або в окремі сезони. Знаходяться в курортних місцевостях зі сприятливими природно-кліматичними умовами. Вони пропонують туристам різноманітні види обслуговування: нічліг, харчування, культурно-побутове, екскурсійне, оздоровче та інше. Туристичні бази орієнтовані, зазвичай, на активний відпочинок: походи, екскурсії, змагання та інші.

Ботокемпінг – сезонний рекреаційний заклад зі спорудами та засобами для технічного обслуговування плавзасобів. Розташовується у проміжних пунктах на лінійних водних туристичних маршрутах.

Ботель – підприємство готельного типу для обслуговування водних туристів. Зазвичай розташовується на березі водойми, що не замерзає. У своєму складі мають споруди та устаткування для технічного обслуговування особистих тур-суден, приміщення для зберігання (головним чином маломіських човнів і катерів). Ботелі призначені для цілорічного функціонування. Ботелі можуть бути річкові або морські судна, оснащені під готель і пришвартовані до берега. Ботелі є мобільними і можуть оперативно доставляти

туристів у місця проведення олімпіад, фестивалів, ярмарків та інших місць. У холодну пору року ботелі використовуються як готелі, будинки рибалок, спортивні бази тощо.
Булеветерії – будівлі для засідань ради полісу у Давній Греції.

В

Види архітектурно-планувальних рішень будівель туристичних готелів – визначаються композиційними зв'язками між приміщеннями, які забезпечують виконання основних функцій. Виділяють централізовану композицію (одноповерхову чи багатоповерхову) з розміщенням основних функцій в єдиному об'ємі на одному чи різних рівнях, блокову (розсереджена, павільйонна чи заблокована), коли основні функції розміщуються в різних об'ємно-планувальних блоках; подіум на – коли суспільна частина будівлі, яка розвинена за горизонталлю, є основою для житлової частини будівлі, розвиненої за вертикаллю.

Відкриті плоскі споруди – пов'язані з певними територіями чи акваторіями, включають групу майданчиків: для типової програми – легкоатлетичні споруди, для спеціалізованої програми – ігрові майданчики, футбольне поле, тенісні корти, плавальний басейн.

Вертикальне зонування морського узбережжя – відбувається за принципом «рекреаційна ніша», ґрунтується на тому, що – це територія, ядром якої є прибережне поселення з примикаючими до нього не заселеними ділянками вздовж морського узбережжя в межах кордонів адміністративного ділення та території, розташованої поза поселення в 3-х кілометровій зоні від межі моря.

Вид розселення – характеризується певними соціально-економічними взаємозв'язками місць проживання та прикладання праці: автономне розселення, групове, смугове.

Г

Гімнасії – просторове середовище для спортивних та навчальних занять у Давній Греції.

Д

Детинець – давніша назва укріпленого центру давньоруського міста (з XIV в. замінюється терміном «кремль»).

Додаткове рекреаційне заняття – елемент рекреаційної діяльності, який має структуроутворююче значення та доповнює спеціалізацію рекреаційної системи.

Е

Елементарні рекреаційні заняття - внутрішньо цілісний, однорідний, нероздільний на технологічні компоненти елемент рекреаційної діяльності.

З

Зона організованого рекреаційного природного ландшафту - визначається трьома природними елементами: зеленими насадженнями, акваторіями та їх берегами, рельєфами.

Зона рекреаційна – основна структурно-планувальна одиниця рекреаційного району із сприятливими умовами для лікування, відпочинку та туризму.

Зона селитебная – частина території рекреаційного району, яка визначається системою розселення.

І

Інтенсивність рекреаційного освоєння – кількісний показник рекреаційної забудови території рекреаційної зони (кількість місць/км²).

Інтенсивність рекреаційного навантаження – кількісний показник використання рекреаційної території людиною (люд./км²).

Інфраструктура рекреаційна – сукупність інженерно- та санітарно-технічними комунікацій, споруди та обладнання комунально-господарських та побутових комплексів, їх автоматизація на основі сучасних інформаційних технологій.

К

Кадастр – систематизований звід даних, що включає якісну і кількісну опис об'єктів або явищ, в ряді випадків з їх еколого-соціально-економічної оцінкою.

Капітальність рекреаційних закладів - визначається вимогами міцності, вогнестійкості та долговечності. Рекреаційні комплекси розділяються на наступні групи: капітальні (цілорічні, сезонні); некапітальні (стаціонарні, тимчасового типу); мобільні (на землі – стоянки автопричепів, туристичні поїзди; на воді – стоянки катерів, яхт, туристичних судів, плавучих домів відпочинку).

Катагогії – приватні двори для приїжджих у Давній Греції.

Комунально-господарська зона рекреаційного району – представляє територію, на якій розміщуються усі комунальні та господарсько-виробничі підприємства.

Конфігурація планувального рішення житлового поверху – форма житлового поверху в залежності від геометричних ознак: спрощена (у вигляді прямокутника), ускладнена (обумовлена різноманітним блокуванням номерів чи житлових поверхів із зміщенням, чи прямокутного, трапецієвидного, а також криволінійного та стільникового типів: Т-образна, Х-образна, Z-образна), атріумна (з наявністю внутрішнього двору), компактна.

Комфортність ландшафту - властивість ландшафту викликати суб'єктивне почуття і об'єктивний стан спокою в навколишньому природному середовищу, заспокійливої нервову систему і забезпечує весь комплекс здоров'я людини.

Кемпінг – автомобільний туристичний заклад сезонної експлуатації з обмеженим набором послуг культурно-побутового та технічного характеру, призначений для короткочасного проживання в стаціонарних домах чи палатках.

Композиційні прийоми санаторних закладів – узагальнені зразки поєднання усіх груп приміщень: централізованої, блокової, павільйонної композицій.

Комплекс відпочинку – сукупність різних за функціями рекреаційних закладів місткістю 1000 місць, які об'єднані однією функціональною програмою – відпочинок-релаксація.

Комплекс санаторний – сукупність різних за функціями рекреаційних закладів місткістю більше 1000 місць, які об'єднані однією функціональною програмою – лікування-профілактика (санаторії, санаторії-профілакторії, санаторні табори, лікувальні заклади).

Комплекс туристичний – сукупність різних за функціями рекреаційних закладів місткістю більш 1000 місць, які об'єднані однією функціональною програмою – туризм.

Комплекси інтегровані – сукупність рекреаційних комплексів місткість більше 100000 місць.

Комплекси рекреаційні – 1) містобудівні утворення різного функціонального профілю, які складаються із рекреаційних закладів. Що об'єднані єдиним архітектурно-планувальним рішенням, спільною просторою композицією та організацією обслуговування; 2) сукупність різних за функціями рекреаційних закладів місткістю більше 1000 місць, що об'єднані однією функціональною програмою (туризм, лікування, відпочинок).

Курортна місцевість - місцевість з природними лікувальними факторами (клімат, мінеральні води, лікувальні грязі та ін.) Сприятливими для зміцнення здоров'я, лікування і профілактики захворювань. У міру освоєння природних лікувальних факторів курортна місцевість стає курортом державного або місцевого значення.

Курортні (природно-лікувальні) фактори - природно-лікувальні чинники, використовувані для цілей профілактики, терапії і медичної реабілітації хворих на курортах і курортних місцевостях. Основні курортні чинники - ландшафтнокліматическі умови, лікувальні грязі і мінеральні води.

Л

Ландшафтна архітектура - 1) будівництво з урахуванням пейзажних особливостей місцевості; 2) проектування садів, парків, рекреаційних зон і т. п. Л.а.-1 прагне до досягнення 3 основних цілей - реалізації завдань по функціональнопространственной організації середовища життя людини, перетворенню пейзажів при збереженні їх природних і екологічних особливостей, рішенням естетичних проблем.

Ландшафтні парки - типові представники різноманітних природних зон і ландшафтів, спеціально організовані для прогулянок, екологічного туризму та проведення наукових екологічних та ландшафтних досліджень.

Ландшафтний дизайн - напрямок в ландшафтній архітектурі, що розглядає цілеспрямоване проектування фрагментів архітектурно-ландшафтного середовища, в тому числі шляхом зміни природних об'єктів за певними правилами (надання предметних форм і таке інше) з метою найкращого їх пристосування до потреб людини.

Лесхи – будівлі для зборів, бесід у Давній Греції.

Лісопарк - 1) великий природний ліс, зазвичай недалеко від великого населеного пункту або всередині нього, пристосований («окультурений») для масового відпочинку, спорту, розваг і задоволення культурних та естетичних потреб людей; 2) упорядкований ліс, призначений для вільного короткочасного відпочинку і наведений шляхом поступової реконструкції в певну ландшафтну систему. Лісопарк є комплексом, що поєднує рекреаційні, архітектурно-художні, санітарно-гігієнічні, пізнавальні та лісогосподарські функції. В лісопарках можливий вільний відпочинок - уїк-енд, екскурсії та прогулянки, тихий відпочинок, відпочинок на пляжах і водних станціях, рибна ловля, лижний спорт і лижні прогулянки, збір грибів, ягід і лікарських рослин та інші види рекреаційних занять. Отже, лісопарками називають частину лісу, призначену для масового відпочинку населення.

Локус - композиційний елемент територіальної рекреаційної системи, що має форму точкових елементів планувальної структури.

М

Меморіальний ансамбль - архітектурний художній комплекс, споруджений на честь полеглих героїв, видатних діячів і подій, що поєднує в архітектурно організованому просторі споруди, монументальну скульптуру і живопис, написи, іноді звукові і світлові образи.

Містобудівна концепція обслуговування відпочивальників – має трьохступеневу структуру: щоденне – періодичне – епізодичне обслуговування.

Місткість – кількість постійних спальних місць.

Місткість рекреаційного комплексу – визначається кількістю постійних спальних місць. Місткість до 1000 місць визначає градацію різних видів рекреаційних закладів: малої місткості – від 25 до 120 місць; середньої – від 160 до 300; крупної – від 400 до 1000. Крупними та середніми за місткістю можуть бути санаторії, пансіонати, курортні готелі, туристичні готелі, кемпінги; малими – приюти, хижини місткістю 25, 50, 100 місць. Місткість рекреаційного комплексу залежить від його функціонального профілю, складу рекреаційних закладів і місце розташування в певному географічному ландшафті; для туристичних комплексів приморських районів місткість складає від 2 до 8 тис. місць (із градацією до 2 тис. місць – малі, від 2 до 8 тис. місць – великі); для гірсько-рекреаційних комплексів від 1 до 5 тис. місць; місткість приозерних рекреаційних комплексів (типу озер Байкал чи Балатон) прирівнюють до морських; для невеликих озер місткість приозерних річкових комплексів складає від 500 до 4 – 5 тис. місць.

Мотель – автомобільний заклад готельного типу цілорічної експлуатації, який призначений для довготривалого проживання з повним комплексом послуг культурно-побутового та технічного обслуговування.

Мікрозаказник - невеликий за розміром, зазвичай короткостроковий заказник для якихось спеціальних цілей, наприклад для відновлення проживання лікарських рослин.

Мікрозаповідник - невеликий, частіше за все номінально охороняється ділянку, створений головним чином для збереження рідкісних видів рослин і безхребетних тварин.

Музей-заповідник - група особливо охоронюваних культурних об'єктів серед природи і в межах населених місць. Включає історико-архітектурні та природні М.З., меморіально-природні М.-з. і чисто архітектурні М.-з.

Н

Національні парки - природоохоронні установи, території або акваторії яких включають природні комплекси та об'єкти, що мають особливу екологічну, історичну та естетичну цінність, призначені для використання в природоохоронних, рекреаційних, просвітницьких, наукових і культурних цілях.

Національний парк - 1) резервація, територія або акваторія з унікальними природними об'єктами (водоспадами, каньйонами, мальовничими ландшафтами, островами і т. ін). У деяких випадках національний парк - аналог заповідника, від якого принципово відрізняється допуском відвідувачів для відпочинку; 2) відносно велика область або територія: де одна або кілька екосистем істотно не змінені втручанням людини і його господарською діяльністю; де рослинний і тваринний світ відрізняється особливостями, а територія становить науковий інтерес і підлягає збереженню та вивченню;

де місцеві природні ландшафти відрізняються красою природи; де вища компетентна і повноважна влада країни зробила належні кроки для обмеження господарського освоєння території з метою збереження на ній екологічних, геоморфологічних або естетичних особливостей, які привели до заснування цього парку; відвідування якої дозволяється тільки в пізнавальних, наукових, освітніх та культурних цілях; 3) природоохоронне, науково-дослідницький та еколого-просвітницька установа, територія (акваторія) якого включає природні комплекси та об'єкти, що мають особливу екологічну, історичну та естетичну цінність, і яке призначене для використання в природоохоронних, просвітницьких, наукових і культурних цілях і для регульованого туризму.

Номер готельний – це елементарний житловий осередок, який забезпечує основну функцію рекреаційного закладу – надання притулку.

Норма рекреаційних навантажень - одноразова завантаженість, яка вимірюється чисельністю людей в одиницю часу на одиницю площі, наприклад, людино-год / га.

Неурбанізований вид рекреаційних систем – розташований поза зоною активного впливу міст та систем розселення, які забезпечують реалізацію довготривалого відпочинку, наприклад район на Арабатській стрічці в Приазов'ї.

О

Організація рекреаційного комплексу планувальна – визначається основним складом приміщень, їх взаємним розташуванням, а також функціональним зонуванням території у відповідності з функціональною програмою даного комплексу.

Організація рекреаційного закладу планувальна – визначається складом приміщень, їх взаємним розташуванням у відповідності з функціональним профілем.

Ордер – порядок в розташуванні частин античних будівель. Головне в ордері – на ступінчастій основі колони, вище перекриття – антаблемент.

Орхестра – кругла та напівкругла площадка у давньогрецькому театрі, яка займає в ньому центральне положення та призначена для виступів хору та акторів.

Освіта рекреаційна – 1) природне чи урбанізоване середовище, перетворене під рекреацію; 2) функціональна сукупність рекреаційної природною (парк, лісопарк, гідропарк, водні басейни, нові насадження, лижні схили) та урбанізованого (рекреаційний заклад, рекреаційне селище, рекреаційний комплекс, агломерація) середовища, перетвореного під рекреацію.

П

Палестри – просторове середовище для гімнастичних вправ у Давній Греції.

Пандакеї – державні двори для приїжджих у Давній Греції.

Пандус – нахилена плоскість, яка замінує сходи а також слугує для в'їзду до парадного входу будівлі.

Планувальна структура житлового поверху в залежності від горизонтальних комунікацій: коридорна: галерейна, секційна, комбінована.

Пансіонати та дома відпочинку – рекреаційні заклади однакового призначення для заміського відпочинку дорослих та сімей з дітьми. Це заклади різняться тільки формою обслуговування: в домах відпочинку передбачено повне обслуговування, а в пансіонатах обслуговування відбувається через відкриту мережу закладів обслуговування чи житлові номери, які обладнані кухнею-нішою.

Пндуки – заклади готельного типу в містах Вірменії у візантійську епоху.

Пляж (від фр. – plage) – відносно рівна поверхня берегу будь-якого водоймища, яка утворена його ерозією під впливом води та вітру. За складом поверхового шару пляжі розділяються на піщані, піщано-черепашкова та галькові.

Прийоми планувальної організації рекреаційних районів – узагальнені зразки планувальної організації рекреаційного району: лінійний, лінійно-глибинний, розчленовано-кущовий, компактний.

Подорож - переміщення людей в часі і просторі, а людина, що здійснює подорожі, незалежно від цілей, напрямків, засобів пересування і тимчасових проміжків, іменується мандрівником.

Поясне зонування рекреаційних районів – диференціація територій рекреаційного району за формами рекреаційного використання: 1-й пояс – прибережна полоса – основна рекреаційна територія приморського району; 2-й пояс – територія селитебно-рекреаційного освоєння, розміщення транспортних вузлів; 3-й пояс – територія промислового та сільськогосподарського засвоєння; 4-й пояс – територія лісів, автономних гірсько-рекреаційних комплексів, туристичних маршрутів; 5-й пояс – територія національних природних парків, природних заповідників, заказників, гірсько-туристичних комплексів.

Принцип біполярності рекреаційного середовища – передбачає рекреаційну діяльність в природному та урбанізованому середовищі, одно із яких розвивається за законами природи, утворюючи «полнос природи», інше – за законами суспільства, утворюючи «полнос урбанізації».

Принцип інтегрування природних та штучних компонентів – складається у комплексному підході до створення закритих архітектурних об'єктів та розкритті архітектурних об'ємів та розкритті природного ландшафту, тобто формується таке середовище, яке не знищує природні компоненти, а інтегрує їх у спільному архітектурно-ландшафтному організмі.

Принцип екологічного зонування – полягає в діленні території на зони з різним ступенем допустимості перетворень природного ландшафту, з обов'язковим збереженням кращих місцевостей без рекреаційної забудови.

Пропускний потенціал - максимальне навантаження, яке може витримати той чи інший туристичний об'єкт без серйозного збитку для місцевих ресурсів, негативного впливу на враження від поїздки і без виникнення соціально-економічних проблем у населення. Розрізняють: 1. *Екологічний пропускний потенціал* - рівень відвідуваності об'єкта або місцевості, перевищення якого призводить до неприйнятним екологічними наслідками, або в результаті дій (або природних процесів життєдіяльності) самих туристів, або внаслідок функціонування обслуговуючої туризм інфраструктури. 2. *Туристський соціальний пропускної потенціал* - рівень відвідуваності туристського об'єкта або місцевості, перевищення якого тягне за собою погіршення вражень від поїздки. 3. *Місцевий соціальний пропускної потенціал* - рівень відвідуваності, перевищення якого

призводить до негативних наслідків для місцевої культури і погіршення взаємин населення з туристами.

Психологічна місткість - критерій норм допустимих навантажень на природний комплекс, що враховує стан психофізичної комфортності туристів.

Р

Радіус пішохідної доступності – максимальна відстань від місця проживання рекреантів до найбільш віддаленого об'єкту інфраструктури: від стаціонарних комплексів до закладів щоденного обслуговування радіус пішохідної доступності складає 100 – 200 м (5 хвилин), до центру періодичного обслуговування – 500 – 1000 м; від комплексів відпочинку та туризму – до закладів щоденного обслуговування – 300 – 500 м, до центрів періодичного обслуговування – 1000 – 1200 м (20 хвилин). Граничний час пішохідно-транспортної доступності до центрів періодичного обслуговування має складати до 30 хвилин (8-10 км).

Резерват - природна (особливо) територія, що охороняється із заповідним або рекомендованим режимом.

Рекреалогії - 1) міждисциплінарна наука про рекреаційні системах, заснована на парадигмах екології людини; 2) наука про процеси і методи відновлення живих сил людини.

Рекреаційна географія - 1) наука, що вивчає географічні закономірності функціонування і розвитку територіальних систем організації діяльності людей поза робочим часом; 2) географічна дисципліна, що вивчає і моделює власний об'єкт дослідження - територіальні рекреаційні системи; 3) наукова галузь, що досліджує територіальні рекреаційні системи - закономірності виникнення, розміщення і функціонування місць відпочинку на територіях і акваторіях планети.

Рівень комфорту рекреаційних закладів – якість номерного фонду, його інженерно-технічного оснащення; ступінь благоустрою учасника, набір його послуг. Визначає склад приміщень, співвідношення (процентне) між різними типами номерів (за місткістю та кількості житлових кімнат) та тип рекреаційного закладу.

Рівень рекреаційного освоєння - показник абсолютної залучення території, що дорівнює відношенню сумарного числа місць в рекреаційних закладах району до його площі.

Рекреаційні комплекси – містобудівні утворення різного функціонального профілю, які складаються із рекреаційних закладів, що об'єднанні єдиним архітектурно-планувальним рішенням, загальною просторовою композицією та організацією обслуговування.

Рекреаційна зона – територія із сприятливими умовами для лікування, відпочинку та туризму. Поділяється на наступні функціональні підзони: лікування (кліматичного, більнеологічного, грязевого); відпочинку (довготривалого, короткочасного); туризму (пізнавального, спортивного, альпінізму, спелеотуризму, полювання, рибальства та інше); центрів обслуговування; рекреаційного природного ландшафту, охоронних ландшафтів; туристичних об'єктів та маршрутів; внутрішніх транспортних та пішохідних зв'язків.

Рекреаційно-урбанізований вид рекреаційних систем – розташовані в зоні впливу крупного міста – системи групового розселення, забезпечують довготривалий змістовний відпочинок, наприклад Одеська, Бердянська системи розселення.

Рекреаційна система – сукупність взаємодіючих структур, елементів та явищ, які спрямовані на забезпечення рекреаційних потреб суспільства.

Рекреаційна відвідуваність – сумарна кількість відвідувачів виду лісової рекреації на одиницю площі за період виміру. Розраховується за формулою: $R_e = R_d \times T \times t(-1)$,

де T – тривалість періоду виміру рекреаційного навантаження, годин; t - середній час відвідування за період виміру, годин; R_d - рекреаційна щільність, людей на гектар.

Рекреаційна інтенсивність – сумарний час виду лісової рекреації на одиниці площі за період виміру. Розраховується за формулою: $R_i = R_d \times T$.

Рекреаційна щільність – одночасна кількість відвідувачів виду лісової рекреації на одиницю площі за період виміру (розмірність: людина на гектар).

Рекреаційне навантаження – показник впливу на біоценоз факторів, які обумовлені видом лісової рекреації, визначається через основні величини – площа об'єкту лісової рекреації, кількість відвідувачів та час їх перебування на об'єкті.

Рекреаційна архітектура – це вид архітектурної діяльності, об'єктом є формування рекреаційних просторів.

Рекреаційні регіони – найбільш значимі за величиною специфічні території; морське узбережжя, басейни крупних річок, гірські місцевості, які характеризуються спільністю рекреаційних ресурсів та видів діяльності.

Риболовецько-мисливські парки - спеціально відведені території для проведення регульованої ліцензіями полювання і любительського рибальства, а також проведення екологічних, зоологічних, іхтіологічних досліджень і заходів.

С

Сад ботанічний - колекція живих рослин дикої флори зазвичай зі значною участю деревних порід, висаджених на більш-менш значної території; створюється для наукових цілей, але, як правило, використовується також для рекреації.

Сад зоологічний - колекція диких тварин, розміщених в клітинах або більш-менш великих вольєрах, часто розташованих серед невеликого парку. Основне призначення С. з. - культурно-просвітницьке та рекреаційне, але при збереженні і успішне розведення в неволі зникаючих видів тварин може мати важливе наукове значення.

Сад історичний - простір, навмисно організований як декоративне оточення якогось об'єкта або самостійне декоративне єдність і представляє в цій якості естетичний і історичний інтерес.

Садиба - комплекс житлових, господарських, паркових та інших будівель, що становлять єдине господарське та архітектурне ціле.

Санаторні дитячі табори – рекреаційні заклади, які призначені для дітей 7 – 14 років. Цей тип лікувально-профілактичних закладів цілорічного функціонування із строком перебування від 45 (у літній час) до 65 днів (в навчальний час).

Санаторії-профілакторії – рекреаційні заклади, які призначені для випереджального лікування та визначається зв'язком із виробництвом: санаторії-профілакторії з відривом від виробництва та без відриву від виробництва.

Санаторії – цілорічні заклади, які призначені для лікування природними лікувальними факторами в поєднанні з фізіотерапією, лікувальною фізкультурою, дієтичним харчуванням в умовах санаторного режиму.

Сезонність - стійко (з року в рік) повторюється, характерна для даного місця циклічність туристської та рекреаційної діяльності, пов'язана зі зміною умов рекреації.

Селитерна зона – включає наступні функціональні підзони: розселення постійного населення та обслуговуючого персоналу; комунального обслуговування; санітарно-захисної зони; транспортних зв'язків.

Системи розселення – сукупність міських та сільських поселень різної величини та господарського профілю, які об'єднані територіально-виробничими зв'язками в сфері прикладання праці, обслуговування, проживання, відпочинку із спільною транспортною та інженерною інфраструктурами.

Соціальна концепція обслуговування відпочивальників – має ядро-мережеву структуру, яка заснована на формах обслуговування рекреантів: індивідуальній, груповій, масовій. Індивідуальне обслуговування має локальний характер, формується поблизу чи всередині рекреаційних закладів. Групове обслуговування несе дисперсний характер, проникає у всі планувальні елементи рекреаційних утворень, створюючи зони та напрями обслуговування (кафе, бари, торгові кіоски, торгові автомати, танцювальні майданчики, клуби, аптечні кіоски та інше).

Спортивні парки - спеціально організовані території, що включають об'єкти і місцевості для тренінгу і самостійного кваліфікаційного туризму, а також проведення навчально-спортивних туристських заходів.

Стої – галереї-портики для організації відпочинку, прогулянок, бесід у Давній Греції.

Структура розселення – відображує територіальні взаємозв'язки місць проживання та прикладання праці всередині певного виду розселення; наприклад, групове поселення може бути лінійним, трикутним, зірчастим.

Супутні рекреаційні заняття - фоновий елемент рекреаційної діяльності.

Т

Таксономічна ознака – визначає місце певного рекреаційного утворення в ієрархічній побудові усіх рекреаційних утворень: регіональна, районна, локальна система.

Тематичний парк - парк, який представляє своїм відвідувачам широкий набір розваг, об'єднаних спільною темою (Діснейленд, Футуроскоп – м. Пуатьє), де головним елементом програми виступає атракціон.

Теренкури – спеціальні пішохідні траси, які пристосовані для дозованої ходьби з лікувальною та оздоровчою метою; мають вписуватися у рельєф місцевості.

Туристичні табори – заклади сезонної експлуатації, які призначені для масового відпочинку молоді.

Туристичний заклад – найменша містобудівна одиниця, яка територіально обмежена ділянкою та має усі необхідні для функціонування технологічні служби.

Туристичний комплекс – рекреаційне утворення, яке складається із сукупності туристичних закладів, різних за функціями та об'єднаних однією функціональною програмою – туризм, відпочинок, лікування, реабілітація.

Трейлерний парк – автомобільний туристичний заклад сезонної експлуатації, який призначений для довготривалого проживання автотуристів, які подорожують на караванах, кемпінгах та ротелях.

Типи туристичних закладів – форми архітектурного облаштування в залежності від видів туристів. Виділяють туристичні готелі, туристичні бази, мотелі, кемпінги, приюти, хіжини, туристичні молодіжні табори.

Тип розселення – спеціалізація господарства на основі якого утворюються поселення: міське, рекреаційне, мішане.

Типологічна ознака – обумовлює якісні різниці за функціями рекреаційних утворень одного таксономічного рангу: рекреаційний заклад – курортний готель, туристичний готель; рекреаційна ділянка – парк, гідропарк, спортивний парк, дитячий парк; рекреаційна агломерація – туристичний район, курортний район.

Туристичний район – територія, де сконцентровані туристичні ресурси та розміщені комплекси та заклади.

Туристичний центр – місто, яке володіє цінними пам'ятниками культури, історії, архітектури, має розвинену систему туристичних закладів, підприємств торгівлі та суспільного харчування, закладів культури та спорту.

У

Ускладнена конфігурація планувального рішення житлового поверху обумовлена різноманітним обслуговуванням номерів чи жилих поверхів із зміщенням, чи прямокутного, трапецієвидного, а також криволінійного та стільникового типів.

Урбанізований вид рекреаційних систем – розташовані в крупних центрах групові поселення, які забезпечують рекреацію (житло, заклади культурно-побутового забезпечення, сади, парки, вулиці), наприклад Київ, Дніпропетровськ.

Ф

Фасад – зовнішній вид, зовнішня поверхня зовнішніх стін будівлі.

Флотель (готель на воді) – рекреаційний заклад сезонного типу, що функціонує повністю на плаву. Житлові та суспільні приміщення розташовуються на дебаркадерах чи застарілих теплоходах. Місткість – 200 – 300 місць. Флотель призначений для пересування за маршрутом із зупинкою на 1 – 3 денний відпочинок у мальовничих місцях. Він може швартуватися біля берегів водоймищ. На відміну від ботелів, у флотелях туристам надається широкий асортимент послуг для відпочинку на воді: водні лижи, спорядження для рибальства тощо. Розташовується в опорних точках водного маршруту. Поширені у США, Іспанії, Швейцарії.

Флотокемпінг – рекреаційний заклад водного відпочинку, який розташований на колишньому судні сезонного типу. Є проміжною точкою водного маршруту.

Функціональне зонування рекреаційного району – ґрунтується на диференціації території за спільному ведучому функціональному напрямку розвитку району та передбачає внутрішню диференціацію виділених в районі рекреаційних зон за видами рекреаційної діяльності.

Форма розселення – визначається характером розселення, який обумовлений соціально-економічною підпорядкованістю селищ. Виділяють моно- та поліцентричні, дисперсні та лінійні форми розселення.

Ц

Центр лікувально-оздоровчий – сукупність рекреаційних закладів, які забезпечують виконання програм лікування.

Центр обслуговування – сукупність рекреаційних закладів, які забезпечують виконання суспільно-адміністративних функцій.

Центр рекреаційний – визначається агломерацією рекреаційних закладів та є одночасно адміністративним центром. В залежності від місце розташування може бути регіональним, зональним, районним.

Центр спортивно-оздоровчий – сукупність рекреаційних закладів, які забезпечують виконання програми фізичного відтворення життєдіяльності людини.

Цикл рекреаційної діяльності - 1) стійка комбінація повторюваних рекреаційних занять за певний відрізок часу; 2) взаємопов'язане і взаємообумовлені поєднання типів рекреаційної діяльності, що виникає на базі провідного типу рекреаційної діяльності.

Цикл рекреаційних занять - 1) програма відпочинку, що дозволяє на основі поведінкових можливостей і зразків реалізовувати певні рекреаційні цілі, мотивації і домагання в конкретних умовах; 2) взаємопов'язане і взаємообумовлені поєднання елементарних рекреаційних занять, що виникає на базі провідного (основного) заняття; 3) взаємозалежне поєднання різних видів діяльності людей під час відпочинку, що має цільову орієнтацію.

Щ

Щільність рекреаційної забудови – показник, який впливає на розміри території забудови, які обмежують місткість рекреаційного комплексу. Визначається як загальна площа рекреаційних закладів до площі території на якій побудовані ці заклади. Наприклад, для гірсько-рекреаційних комплексів щільність забудови в середньому складає 72 м²/місце, в тому числі: зона основної забудови – 34 м²/місце, зона спортивних споруд – 12,6 м²/місце, зона періодичного обслуговування – 16 м²/місце, зона житла «аварійного» персоналу – 2,8 м²/місце, дороги, автостоянки та інше – 6,6 м²/місце.